

nieuws BRIEF

Nummer 13, vierde jaargang, maart 1999

Inhoud

- 1 Interview: KIM-project Haaglanden
- 3 Joan Koffeman over: Milieugedrag en respons
- 4 Helpdesk: Acht vragen aan de helpdesk/
Beroepen richtlijn veehouderij en stankhinder
- 6 Helpdesk elektromagnetische velden
Reacties van lezers: Weg met nazuivering
- 7 Water: Slibvangputten en olieafscidders
- 8 KWS 2000: KWS na het jaar 2000
- 9 KWS 2000: Jaarverslag '97-'98
Energie: Ook provincies lopen warm
voor energiecurcus/Brochure MJA-
advies/Rectificatie circulaire
- 10 NeR: Bulkkoeling zonder emissies
- 11 NeR: Workshop geurbeleid
Externe veiligheid: BRZO-1999
Sdt/ALARA: Milieu-informatie-
documenten
- 12 Landbouw: Koeldeksystemen
Afval- en emissiepreventie:
Speciale uitgave/Projecten-
overzicht /Schoner produceren
- 13 Bees/NO_x: Keurmerk branders
Bodem: Bouwstoffenbesluit
Verschenen
- 14 Milieujaarverslag: Vanaf dit
jaar verplicht/ 'Website
speelt belangrijke rol'
- 15 Milieujaarverslag: Zeven
vragen/ 'Achter elk stofje
zit een verhaal'
- 16 Agenda/Vernieuwde
website/Wat is nieuw
bij InfoMil?/Colofon

KIM-project Haaglanden brengt kwaliteitszorg in praktijk

In de zestien gemeenten van het stadsgewest Haaglanden werken ruim honderd vergunningverleners en handhavers aan de milieukaders van 20.000 bedrijven. Om goed te kunnen inspelen op ontwikkelingen als de verruimde reikwijdte en de veranderende rol van de milieuambtenaar kwam het stadsgewest onlangs met KIM: Kwaliteitsimpuls Milieuvergunningen. KIM is een visie, gelukkig ondersteund door van een bruikbaar handboek, de MilieuMaat. Esther Jägers is bij Haaglanden een van de drijvende krachten achter KIM, Felix van der Meijden werkt er als teamleider bij de Haagse Dienst Stadsbeheer dagelijks mee. Een vraaggesprek over kwaliteit in theorie en praktijk.

Felix van der Meijden en Esther Jägers (foto: Rinie Bleeker)

Jägers: "KIM is in 1995 ontstaan. Er bleek behoefte te bestaan aan een handvat voor de verruimde reikwijdte, aan meer initiatief voor de ondernemers, en aan kwaliteit in plaats van kwantiteit als uitgangspunt. KIM begon als initiatief van enkele gemeenten binnen Haaglanden, de rest heeft zich binnen een jaar aangesloten. We hadden ook een goed verhaal: op korte termijn vergt kwaliteitsborging tijd en moeite, maar op langere termijn bespaar je daar juist op, terwijl kwaliteit en tevredenheid toenemen. Daarom gaven de verantwoordelijke besturen ook vrij gemakkelijk hun fiat, denk ik. Men voelde blijkbaar dat de tijd rijp was voor een andere verhouding tussen ondernemer en vergunningverlener.

We hebben eerst onze uitgangspunten geformuleerd. De voorschriften moesten milieurelevant zijn, en zowel leesbaar als handhaafbaar. Bovendien zou de nadruk op doelvoorschriften komen te liggen. We formeerden een gebruikersgroep en een kernteam, die het handboek en de modelvoorschriften moesten uitwerken en evalueren. Toen bleek natuurlijk dat er spanning zit tussen de uitgangspunten van KIM en het compromis waarop je met zestien verschillende gemeenten onvermijdelijk uitkomt. Maar goed: februari 1998 was het KIM-handboek MilieuMaat klaar, en binnenkort verschijnt de eerste update." Van der Meijden: "Ik ben een van de leden van de gebruikersgroep en heb zelf erva-

(Foto: Rinie Bleeker)

“KIM past ook heel goed bij het werken met amvb's”

ren dat de verschillen tussen gemeenten leiden tot verschillende invalshoeken. Voor een garagebedrijf in het Westland kan een doelvoorschrift heel effectief zijn, maar zit hetzelfde bedrijf onder een woning in de Haagse binnenstad, dan grijp je al gauw naar een gasdicht plafond of ander middelvoorschrift om directe overlast te voorkomen. Bovendien hangt veel af van de ondernemers zelf. In een gesprek merk je al gauw of je een ondernemer de ruimte kan geven om zelf met een betere oplossing te komen. Soms kan dat niet, soms wordt er zelfs nadrukkelijk om een middelvoorschrift gevraagd. Maar de dialoog met het bedrijf is tegenwoordig uitgangspunt. Dat is ook de insteek van een van de projecten bij onze afdeling Vergunningen: Dialoog Bedrijven, inmiddels omgedoopt tot Milieubewust Ondernemen.”

Jägers: “Bij KIM ligt de nadruk op vooroverleg, advisering en aanvraag. Dat vraagt een grote handigheid in het voeren en aanvoelen van een dialoog en vereist extra kennis en vaardigheden. Daarom is Haaglanden een intern opleidingstraject begonnen voor vergunningverleners en handhavers. Ook hebben we de behoefte bij bedrijven gepeild. We hebben bijvoorbeeld gesproken met het Platform bedrijvenverenigingen. Dan zie je, Felix zei het al, dat de ene ondernemer neigt naar middelvoorschriften en de ander naar meer eigen initiatief. De bedrijven waren wel benieuwd of al die dialogen ook werkelijk uit de verf zouden komen. Die benieuwdheid blijft nog wel even: KIM is nog te pril om daar nu al een oordeel over te vellen.”

Van der Meijden: “Eerst moeten de gebruikers er ook werkelijk vertrouwd mee zijn. In Den Haag hebben wij gekozen voor een lang voortraject met themalunches voor kleine groepen. Langzaam wennen, maar daarna moet je doorzetten: de nieuwe methode gewoon op alle computers zetten en het oude pakket eruit gooien. Verder ontom je niet aan wat spanning tussen de ideeënbedenkers uit de gebruikersgroep en hun achterban. Sommigen zijn er duidelijk aan toe, anderen roepen ‘eng’ en willen vooral vaten blijven controleren en gasflessen afvinken. Dan moet je kunnen uitleggen dat het niet ophoudt bij het eisen van een bordje Roken Verboden, maar dat een gesprek over het nut van brandveiligheid meer vruchten afwerpt.”

Is KIM inmiddels de belangrijkste leidraad voor de vergunningverlening?

Jägers: “Dat is moeilijk te zeggen. Alle zestien gemeenten hebben het pakket ter beschikking, maar ze handelen allemaal net even anders. Sommige gemeenten pikken er wat bruikbare elementen uit, andere nemen veel meer over. Er is nog een reden dat het moeilijk is om het aantal KIM-vergunningen in te schatten. Haaglanden telt relatief veel bedrijven die onder een van de nieuwe amvb's vallen. Denk bijvoorbeeld aan de detailhandel in de Haagse binnenstad, maar ook aan de glastuinbouw in het Westland. Die vallen formeel natuurlijk niet onder KIM, maar de KIM-werkwijze, met de nadruk op overleg met bedrijven en samenwerking tussen overheden, is in veel opzichten geknipt voor het amvb-traject.”

Van der Meijden: “Klopt. In Den Haag zitten zo'n 6.000 bedrijven. Daarvan valt

na het voltooien van de MDW-operatie 90% onder een amvb, 10% houdt een vergunning. We hebben ons in de gebruikersgroep dan ook afgevraagd ‘moeten we dat nou allemaal wel gaan doen voor die 10%?’. Maar we kwamen tot de conclusie dat KIM ook heel goed past bij het werken met amvb's. Kwaliteitsverbetering gaat natuurlijk veel verder dan de vergunning op zich. Toezicht, toegankelijkheid, klachtenafhandeling, toetsing, samenwerking, noem maar op. Een paar voorbeelden: Den Haag heeft om de toegankelijkheid en overzichtelijkheid te verbeteren bijvoorbeeld een bedrijvenbalie, een bedrijventelefoon en een consumententelefoon. Bij klachten moet er binnen 24 uur contact worden opgenomen met de klager, en de roosters zijn zo veranderd dat je met klachten over geluidhinder ook zaterdagavond laat nog terecht kan. En zo kan ik nog wel even doorgaan.”

Welke consequenties heeft KIM voor de handhaving?

Jägers: “KIM vraagt om goed overleg tussen vergunningverlening en toezicht, maar de noodzaak tot betere samenwerking gaat verder. Hij geldt bijvoorbeeld ook voor toezichthouders onderling. Neem de amvb voor de glastuinbouw: daar zijn Wvo en Wm geïntegreerd, en dat betekent dat die toezichthouders op een of andere manier zullen moeten samenwerken. In De Lier hebben we nu een project waar dat zal worden uitgetoetst. Handhaving staat trouwens toch flink in de belangstelling, sinds de brief van de minister van augustus 1997 waarin stond dat de handhaving te vrijblijvend was en veel beter kon. Gemeenten, waterschappen, provin-

De VNG over kwaliteit

Bert Roes, beleidsmedewerker bij de VNG, over kwaliteitsverbetering bij gemeenten: “Haaglanden is een van de praktijkvoorbeelden in *Met kwaliteit als oogmerk*: een VNG-publicatie over kwaliteitsverbetering en één loket voor bouwen en milieu. Binnen het milieubeleid zie je dat met name bij vergunningverlening al veel aandacht wordt besteed aan kwaliteitszorg. Zo zijn de milieudiensten van Rijnmond, Zuid-Holland-Zuid en de gemeente Den Haag gecertificeerd. Maar zo'n keurmerk is geen must; Leeuwarden heeft bijvoorbeeld gekozen voor een aanpak met verbetercircels. Daarbij wordt in samenspraak met de belangrijkste klanten gewerkt aan verbetering van dienstverlening en werkprocessen. Vergelijkbare praktijk-

voorbeelden staan in het 3^e *Werkboek actief bodembeheer*, bedoeld om kwaliteitszorg binnen het gemeentelijk bodembeleid te stimuleren. Overigens is natuurlijk niet alleen de gemeentelijke milieusector bezig met kwaliteitsverbetering. De VNG stimuleert al vanaf 1995 de introductie van kwaliteitszorg bij gemeenten. Dat doen we door middel van publicaties, cursussen, congressen, de jaarlijkse kwaliteitsprijs Chapeau (in samenwerking met Binnenlandse Zaken) en een goede samenwerking met de Vereniging van Gemeentesecretarissen. We proberen daarbij rekening te houden met de verschillen in schaalgrootte. Dat alleen grotere gemeenten zouden toekomen aan kwaliteitsverbetering is een fabeltje. Ook veel kleine gemeenten werken hard aan kwaliteit, alleen noemen ze het misschien net even anders.”

cies en de Inspectie Milieuhygiëne zullen beter moeten leren samenwerken. De verstevigde samenwerking wordt nog dit jaar vastgelegd in een bestuursovereenkomst Zuid-Holland. Daarin komt een regionale paragraaf voor Haaglanden, met een nadrukkelijke verwijzing naar KIM. Een grote rol kunnen ook de regionale Coördinatie Informatie Punten spelen. Die CIP's volgen en begeleiden de ontwikkelin-

(Foto: Rinie Bleeker)

“Als de afdelingen Milieu en Ruimtelijke Ordening niet goed samenwerken, ontstaat er een vacuüm”

gen op het gebied van handhaving en vergunningverlening, en spelen relevante informatie door naar de betrokken partijen.” Van der Meijden: “In Den Haag werken we met zelfsturende teams waarin geen onderscheid meer bestaat tussen vergunningverlener en toezichthouder. Iemand moet een vergunning kunnen schrijven, maar later op de dag een vergunning van een ander kunnen handhaven.” Jägers: “Er is nog iets. Doordat amvb's bij veel bedrijven in de plaats zijn gekomen van vergunningen, gaat ruimtelijke ordening op milieugebied een steeds belangrijker rol spelen. Vroeger kon men de vergunning nog gebruiken om vestiging of uitbreiding van een bepaald bedrijf te reguleren, nu gaat dat alleen nog maar met behulp van het bestemmingsplan. Als de afdelingen Milieu en RO niet goed samenwerken, ontstaat er een vacuüm. Dat onderstreept het belang van een integrale aanpak.”

Van der Meijden: “In Den Haag komt dat steeds meer naar voren. Er spelen allerlei zaken in relatie tot het bestemmingsplan: afstandscriteria, hinder, emissie-eisen, noem maar op. Die aspecten van bestemmingsplannen moeten nu beter geregeld én gehandhaafd gaan worden.”

Jullie zijn nu zo'n drie jaar bezig. Zijn er dingen die je nu anders zou aanpakken, valkuilen die anderen kunnen vermijden? Jägers: “We zijn niet ontevreden, maar er hadden wel dingen beter gekund. Zo hebben we te veel geleund op de gebruikersgroep. De discussies daar waren vruchtbaar, maar we hebben onze keuzes te weinig opgeschreven. Daardoor bleven sommige zaken diffuus, en stonden de leden van de gebruikersgroep er binnen hun gemeenten soms alleen voor. Dat speelt met name als het op invoeren aankomt. Achteraf gezien hadden we ook eerder een juridische toets moeten uitvoeren. Sterker nog: de juridische invalshoek had deel moeten uitmaken van het gebruikersoverleg. Verder moet je er aan denken dat als je iets afstoot – omdat het onvoldoende milieurelevant wordt geacht – je wel moet aangeven wie dat aspect zou moeten oppakken. Afstemming met andere diensten en organisaties is noodzaak.”

Van der Meijden: “Met die amvb's speelt dat sowieso. Je bent gedwongen om afspraken te maken met diensten als bouwen woningtoezicht, de brandweer en het energiebedrijf, omdat er anders dingen tussen wal en schip belanden. Als je vroeger bij een controle een brandgevaarlijk ketelhuis tegenkwam, kon je sturen via de vergunning. Nu moet je met brandweer of energiebedrijf praten wie dat soort dingen voor zijn rekening neemt.”

Jägers: “Nog een ding; ik zou het bijna vergeten. Denk aan het goed betrekken en vervolgens weer verspreiden van je informatie. Met het uitwerken van het KIM-aanvraagformulier hebben we bijvoorbeeld contact gezocht met Breda, Eindhoven en de DCMR. Toch denk ik achteraf dat we sommige bruikbare informatie gewoon gemist hebben. Dat is trouwens een aspect waarbij InfoMil en de VNG een sleutelrol kunnen vervullen; het is toch zonde als ieder op zijn eigen stekkie opnieuw het wiel gaat zitten uitvinden.”

Meer informatie over KIM: Stadsgewest Haaglanden, Esther Jägers, tel. (070) 312 91 34, e-mail jage@haaglanden.nl.

Koffeman over:

Milieuedrag en respons

Het milieuedrag van bedrijven verandert. Steeds meer bedrijven erkennen hun eigen verantwoordelijkheid voor milieu en handelen er ook naar, andere blijven achter. Je zou het uiteenlopende gedrag kunnen karakteriseren als defensief, volgend, actief of pro-actief. Elk van die vormen vraagt van de overheid een andere respons.

Pro-actieve bedrijven verdienen het volledige vertrouwen, actieve bedrijven moeten gestimuleerd worden en bij bedrijven die volgen is overtuiging het sleutelwoord. Bij een defensieve opstelling is overheidsdwang nog steeds noodzakelijk.

Mag je van bedrijven verwachten dat ze zich zo actief mogelijk opstellen? En is zo'n opstelling beter dan volgend zijn? Nee, dat is niet het uitgangspunt.

Feit is dat maar weinig bedrijven het zich kunnen veroorloven om zich actief of pro-actief te gedragen. Voor de meeste, met name kleinere, bedrijven is volgend gedrag vaak het maximaal haalbare. Om te kunnen bepalen waar het bedrijf staat – en daarop een passende repons te kunnen baseren – zal het bevoegd gezag inzicht willen hebben in bijvoorbeeld de milieuplannen en het zorgsysteem van het bedrijf. Zo komt de nadruk te liggen op het voortraject en neemt de informatiebehoefte toe. InfoMil moet daar bij zijn ondersteuning rekening mee houden. Proberen om de communicatie tussen bevoegd gezag en bedrijf te verbeteren en rekening te houden met de fase waarin het bedrijf zich bevindt. Aangeven hoe het functioneren van instrumenten als bedrijfsmilieuplan, milieuzorgsysteem en milieujaarverslag de respons van de overheid mede bepalen. Want, gedifferentieerde aanpak of niet, het principe ‘gelijke monniken, gelijke kappen’ moet wel blijven gelden.

Joan Koffeman,
Hoofd Processen InfoMil

Vragen aan de helpdesk

In 1998 is de InfoMil-helpdesk uitgebreid met de onderwerpen externe veiligheid, Bees en geluid. Eind 1998 blijken de nieuwe onderwerpen goed te zijn voor ruim 10 % van de vragen, en het aantal vragen per maand op die gebieden neemt toe. Voor de 'oude' onderwerpen is het aantal vragen per maand ongeveer stabiel, alleen het aandeel van bestuurlijk-juridisch en landbouw, de meest bevroegde onderwerpen, groeit nog steeds. In 1999 kunt u bij de helpdesk ook terecht met vragen over elektromagnetische straling en milieuverslaglegging. We gaan ook een onderzoekje doen naar de klanten van de helpdesk en naar de redenen waarom daar al of niet vragen aan worden gesteld, ter verdere verbetering van de kwaliteit van onze dienstverlening.

(Foto: Laura van der Sleen, OvR)

Geluid

In de geluidvoorschriften van de nieuwe amvb Horeca-, sport- en recreatie-inrichtingen milieubeheer wordt niet langer vermeld dat een strafcorrectie van 10 dB(A) voor muziekgeluid toegepast moet worden. Is die strafcorrectie vervallen?

In de toelichting van voorschrift 1.1.1 wordt vermeld dat controle of berekening van geluidniveaus moet geschieden overeenkomstig de handleiding meten en rekenen industrielawaai, IL-HR-13-01. Hierin staat dat als het geluid door muziek wordt veroorzaakt het L_{aeq} (het equivalent geluidsniveau) van de inrichting met 10 dB(A) wordt verhoogd. In de toelichting van paragraaf 4.1 (nadere eisen) van de nieuwe amvb horeca wordt dit bevestigd. De strafcorrectie voor muziekgeluid van 10 dB(A) is dus niet vervallen, maar wordt niet meer expliciet in een voorschrift vermeld.

Bestuurlijk-juridisch

Een bedrijf heeft een revisievergunning aangevraagd. We moeten nu rekening houden met bestaande rechten, bijvoorbeeld voor geluid. Betekent dat dat we de

geluidsvoorschriften helemaal niet mogen aanpassen?

Van belang is hier art. 8.4 lid 3 Wm. Daar staat dat de rechten die de vergunninghouder ontleende aan al eerder verleende vergunningen niet door het bevoegd gezag kunnen worden gewijzigd, anders dan mogelijk zou zijn met toepassing van afdeling 8.1.2. Er mogen dus wel degelijk strengere voorschriften worden opgenomen dan die in de oude vergunningen, mits dat gebeurt op de gronden van afdeling 8.1.2. Dat wil zeggen dat wijzigingen die van het bevoegd gezag uitgaan alleen mogen worden aangebracht ter bescherming van het milieu. Gehele of gedeelte-

lijke intrekking van de vergunning, anders dan op verzoek van de vergunninghouder, mag alleen in de gevallen die genoemd zijn in art. 8.25 Wm.

Let wel: artikel 8.4 lid 3 verwijst niet naar de procedures van afdeling 8.1.2.

De werkingssfeer van enige nieuwe 8.40-amvb's strekt zich uit tot inrichtingen die niet in het lvb zijn genoemd. Hoe kan dat?

Sommige inrichtingen die onder de nieuwe besluiten vallen, worden inderdaad niet als zodanig in het Inrichtingen- en vergunningbesluit genoemd. Maar binnen deze inrichtingen kunnen activiteiten worden uitgeoefend die wél in het lvb worden genoemd – denk aan het gebruik van verwarmings- en andere installaties. Het is dus zeker niet zo dat de MDW-amvb's nieuwe activiteiten onder de werking van de Wm brengen.

Landbouw

Veehouderijen met een milieuvergunning kunnen deze geheel of gedeeltelijk laten intrekken en (indien er in de gemeente een ammoniakreductieplan geldt) de vrijkomende ammoniakrechten salderen naar een andere veehouderij. Het voordeel voor de veehouder is dat de ammoniakrechten aan een andere veehouder verkocht kunnen worden. Kan een veehouder wiens bedrijf valt onder het Besluit melkrundveehouderijen milieubeheer de ammoniakrechten salderen en verkopen als deze minder dieren gaat houden?

Nee, dat is niet mogelijk. In de Interimwet ammoniak en veehouderij (artikel 8, vierde lid) is bepaald dat voor toepassing van de saldormethode de milieuvergunning van een veehouderij geheel of gedeeltelijk ingetrokken moet worden. Als een veehouderij die onder een amvb valt minder dieren gaat houden, wordt er geen vergunning ingetrokken. Er wordt dus niet

Beroepen tegen uitspraken richtlijn veehouderij en stankhinder

Gemeenten hebben in een brief van 6 november 1998 (DWL/98099458) het advies gekregen om hangende beroepen tegen milieuvergunningen die op de richtlijn veehouderij en stankhinder gebaseerd zijn, een nieuwe veranderings- of revisievergunning te verlenen die geheel of gedeeltelijk in de plaats kan treden van de eerder verleende vergunning. Het beroep tegen de eerder verleende vergunning zou dan op grond van artikel 6:19 Awb mede zijn gericht tegen de nieuwe

vergunning met als voordeel een in plaats van twee beroepszaken. Uit reacties van gemeenten aan de helpdesk blijkt dat de Raad van State deze interpretatie van artikel 6:19 Awb niet deelt. De Raad is van mening dat het om een nieuw besluit op aanvraag gaat en niet om de wijziging van een bestaand besluit. Bovengenoemde werkwijze leidt dan toch tot twee beroepszaken. Meer informatie bij de helpdesk van InfoMil (070) 361 05 75.

voldaan aan een wettelijke voorwaarde voor het toepassen van de saldomethode.

Een varkenshouderij heeft een milieuvergunning aangevraagd voor een situatie die niet voldoet aan het recent gewijzigde Varkensbesluit (Stb. 473, 1998), omdat de varkens op een te kleine oppervlakte gehuisvest worden. Is dit reden om de milieuvergunning te weigeren?

Nee. Het Varkensbesluit is gebaseerd op de Gezondheids- en welzijnswet voor dieren. Deze wet maakt geen onderdeel uit van het toetsingskader van de Wet milieubeheer (artikelen 8.8-8.12). Wanneer een situatie in strijd is met deze wetgeving, levert dat dus geen weigeringsgrond voor de milieuvergunning op. Dat wil natuurlijk niet zeggen dat u de veehouder niet moet waarschuwen. Oprichten in strijd met het Varkensbesluit is een overtreding waarop strafrechtelijke of bestuursrechtelijke maatregelen kunnen volgen (zie bijvoorbeeld ABRvS nr. E03.98.0833).

Elektromagnetische velden

Kunnen zenders voor mobiele telefonie de gezondheid schaden?

GSM-zendstations zenden met lage zendvermogens (enkele tientallen tot ongeveer 100 Watt). Er zijn geen aanwijzingen dat de zenders schadelijke gevolgen hebben voor de gezondheid.

De Gezondheidsraad heeft in haar rapport van 1997 gezondheidskundige advieswaarden opgesteld die zijn gebaseerd op de thermische effecten van de elektromagnetische velden. Hierbij is een grote veiligheidsmarge aangehouden. Onder de advieswaarden treden geen nadelige gevolgen op. Het rapport is te bestellen bij het secretariaat van de Gezondheidsraad te Rijswijk, tel. (070) 340 75 20, fax (070) 340 75 23.

De laatste tijd worden veel zenders op daken van flats geplaatst. Deze zenders

zenden vooral in horizontale richting. Ook voor de bewoners van de flats direct onder deze zenders geldt dat de velden waaraan zij blootgesteld zijn ruim onder de advieswaarden van de Gezondheidsraad blijven. Meestal zijn de zenders geplaatst op masten van 3 tot 5 meter hoogte. Bij dergelijke hoge masten blijft de veldsterkte aan de voet van de mast onder de advieswaarden. Het is niet uitgesloten dat bij lagere masten de advieswaarden op afstanden in horizontale richting van minder dan 5 tot 10 meter wel kunnen worden overschreden. Ook wanneer er verschillende zenders op een dak of in een mast zijn geplaatst, kunnen deze afstanden anders liggen. Door de grote veiligheidsmarge zijn gezondheidsrisico's niet direct te verwachten.

Het ministerie van VROM werkt samen met andere betrokken departementen aan een actualisatie van de Inspectierichtlijn voor (GSM-)zendinrichtingen uit 1990. In de nieuwe richtlijn wordt onder meer ingegaan op de van toepassing zijnde wet- en regelgeving. De verwachting is dat de nieuwe richtlijn omstreeks juni 1999 verschijnt.

Zijn GSM-zendmasten Wm-vergunningplichtig?

Doorgaans niet. Dergelijke zenders hebben meestal geen milieuvergunning nodig wegens hun geringe zendvermogen. In het Ivb worden zendingen als vergunningplichtig beschouwd als het (gezamenlijke) zendvermogen groter is dan 4 kW (categorie 20.1a sub 3 Ivb). Het vermogen van 4 kW slaat dan op de omzetting van elektrische energie in stralingsenergie. De huidige GSM-zendmasten hebben zendvermogens van 5 tot circa 100 Watt. De zendvermogens zijn naar behoefte in te stellen. De mogelijkheid bestaat dat in het buitengebied een zendmast met een hoger zendvermogen nodig is.

Wanneer de zendmast een elektromotor bevat, bijvoorbeeld voor koeling, kan wellicht de categorie 1.1.a van het Ivb uitkomst bieden om een GSM-zendmast onder de werkingssfeer van de Wm te brengen. Hiervan is sprake als het (gezamenlijk) elektromotorisch vermogen groter is dan 1,5 kW. Elektromotoren met een vermogen kleiner dan 0,25 kW moeten bij de berekening buiten beschouwing gelaten worden.

In de loop van dit jaar zal het ontwerp van de 8.40-amvb 'Voorzieningen en installa-

(Foto: United Press)

ties' in de Staatscourant gepubliceerd worden. Deze amvb zal zendingrichtingen die onder de Wm vallen reguleren. In het algemeen zijn zendingrichtingen wel bouwvergunningplichtig op grond van de Woningwet (Ww, artikel 40). Een dergelijke bouwvergunning kan alleen verleend worden indien het bestemmingsplan dit toelaat. Het bestemmingsplan kan gebruiksvoorschriften bevatten over de hoogte van de toe te laten masten.

NeR

In een bedrijf worden 24 uur per dag producten verlijmd. Hierbij komt ethylacetaat vrij. Overschakelen op oplosmiddelarme lijmen bleek niet mogelijk. Om de emissies terug te brengen is een actiefkoolfilter geïnstalleerd. Het debiet van de gasstroom is circa 2500 m³ per uur. De vergunde concentratie is 150 mg/m³. Wat zal ik voor controleregime opnemen?

Voor het bepalen van het controleregime zijn twee gegevens van belang: de massastroomtoetsingswaarde (MSTW) en de vergunde massastroom. De massastroomtoetsingswaarden zijn te vinden in bijlage 6 van de NeR. Voor ethylacetaat, een O3-

stof is de MSTW 3000 gram per uur. De vergunde massastroom is de vergunde concentratie maal het vergunde debiet; in dit geval komt dat overeen met 375 g/uur. Het controleregime volgt uit de verhouding tussen de vergunde massastroom en de MSTW: 375 gedeeld door 3000 is 0,125. In dit geval ligt deze verhouding dus tussen de 0,1 en 1. Daarmee valt deze installatie in controleregime 1 (zie de tabel op pagina 4.2.1-2). Dit houdt het volgende in:

- de werking van het gebruikte filter moet regelmatig geïnspecteerd worden
- bij storingsgevoelige voorzieningen moeten de ERP's (emissierelevante parameters) worden gemonitord.

In dit geval is het van belang dat het apparaat functioneert volgens de specificaties van de leverancier. Daarnaast zal waarschijnlijk door de leverancier een garantie-meting moeten worden gedaan om te zien of het filter aan de emissie-eis voldoet. Ook moet de kool op tijd ververs worden; bij de inspectie moet erop gelet worden of de actiefkool verzadigd is, bijvoorbeeld door naar het aantal uren te kijken dat de kool in bedrijf is.

Reacties van lezers

Weg met de nazuivering

In InfoMil Nieuwsbrief 12 is een vraag gesteld over de sanering van grondwater dat is verontreinigd met vluchtige stoffen. Bij onze lid-bedrijven komen dergelijke situaties ook voor. Wij adviseren steevast om geen nazuivering van de lucht toe te passen: het is sterk kostenverhogend en dient geen redelijk milieudoel. Bij procesmatige emissies wordt – kort gezegd – een nageschakelde techniek niet kosteneffectief geacht wanneer een zekere grensmassastroom niet wordt overschreden. Waarom zou dat bij grondwatersaneringen die een veel lagere emissie veroorzaken dan wél zo moeten zijn?

Ook het argument 'geen verplaatsing naar een ander compartiment' gaat niet op. Genoemde stoffen (zeker vinylchloride) zijn zeer goed afbreekbaar in de lucht. Voorts is het maken, verbranden enzovoort van actiefkool (gebruikt bij de nazuivering) evenzeer milieubelastend.

Ergo: het past in Bever om per situatie goed te bekijken of nazuivering doelmatig is, een vraag die naar ons idee in veruit de meeste gevallen met nee moet worden beantwoord.

Eddie Alders
Vereniging FME-CWM

Reactie van de NeR-sectie van InfoMil:

Als er woningen in de directe omgeving staan, dan dient nazuivering wel degelijk een redelijk milieudoel, namelijk om die woningen te beschermen tegen de carcinogene stof vinylchloride. (Vinylchloride breekt in de buitenlucht niet zo snel af dat dit een versoepeling van de eisen rechtvaardigt.)

In het geval van een grondwatersanering is het bovendien mogelijk om de kosten van de maatregelen te beperken door mobiele installaties te gebruiken die na de sanering op een andere locatie dienst kunnen doen.

Nieuw: InfoMil helpdesk elektromagnetische velden

(Foto: VOM)

Sinds 1 januari 1999 heeft de helpdesk van InfoMil er een nieuw aandachtsgedebied bij: elektromagnetische velden. Dergelijke velden worden bijvoorbeeld veroorzaakt door zendingrichtingen en hoogspanningslijnen. Overheden die vragen hebben over de milieu-, gezondheids- en juridische aspecten van elektromagnetische velden kunnen terecht bij InfoMil.

De laatste tijd hebben vooral de GSM-zendmasten in de belangstelling gestaan; niet alleen om de milieuaspecten, maar ook vanuit het oogpunt van bouwvergunningen en ruimtelijke ordening. In de rubriek 'Vragen aan de helpdesk' van deze nieuwsbrief is een antwoord gegeven op twee veel gestelde vragen.

Regels voor slibvangputten en olieafscheimers

Bepaalde afvalwaterstromen moeten op grond van de Wet milieubeheer en daarvan afgeleide regels door een slibvangput en olieafscheider worden geleid. De houder van een afscheider is verantwoordelijk, maar in de praktijk onderhandelt de leverancier vaak met het bevoegd gezag over de eisen die daarvoor gelden. Dat leidt regelmatig tot discussies. In dit artikel gaan we vooral in op hoe een en ander in de amvb's is geregeld.

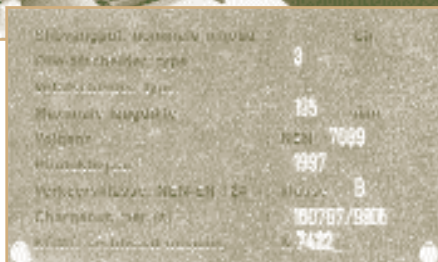

Het bevoegd gezag moet regelmatig controleren of aan voorschriften wordt voldaan (foto: Peter Mastenbroek/APS)

Allereerst moet er onderscheid worden gemaakt tussen Wm-vergunningplichtige bedrijven en bedrijven die onder een art. 8.40-amvb vallen. In de amvb's staan concrete voorschriften waaraan afscheider en slibvangput moeten voldoen, en bij vergunningplichtige bedrijven moet het bevoegd gezag concrete voorschriften in de vergunning opnemen. In het algemeen komen die overeen met de voorschriften uit de amvb's, al kan daarvan worden afgeweken.

Verschillen tussen amvb's

De voorschriften ten aanzien van oliehoudende afvalwaterstromen zijn niet in alle amvb's gelijk. Het voorschrift met betrekking tot olieafscheimers dat het meest van toepassing is, is waarschijnlijk het voorschrift in het Besluit tankstations en het Besluit herstelrichtingen motorvoertuigen. Aan de hand van dat laatste besluit wordt hieronder een toelichting gegeven. Voorschrift 1.19a zegt dat afvalwater met een concentratie aan minerale olie < 20 mg/l in enig steekmonster geloosd mag worden op de riolering, maar in het besluit wordt niet aangegeven hoe deze eis generaliseerd moet worden. De ondernemer is hierin dus vrij. Hij kan zo schoon werken dat er geen olie in zijn afvalwater terecht

Typeplaatje olieafscheider

komt of hij plaatst een voorziening waarmee aan de norm van 20 mg/l wordt voldaan. Het bevoegd gezag zal dan moeten controleren of die norm niet wordt overschreden.

Twee voorwaarden

Voorschrift 1.20 zegt dat ook kan worden gekozen voor een slibvangput en een olieafscheider, waarbij aan twee voorwaarden moet worden voldaan. Enerzijds mag de olieconcentratie van het effluent in enig steekmonster niet hoger zijn dan 200 mg/l, anderzijds worden er eisen gesteld aan de afscheider en aan de slibvangput. Die eisen zijn opgenomen in voorschrift 5.8: de afscheider moet doelmatig werken en voor controle toegankelijk zijn en bovendien worden gedimensioneerd, geplaatst, gebruikt en onderhouden overeenkomstig NEN 7089 (met inbegrip van bijlage en correctiebladen). Omdat deze NEN-norm niet langer actueel is, zijn op

grond van lid 2 van voorschrift 5.8 bij ministeriële regeling aanvullende voorwaarden vastgesteld, die van NEN 7089 afwijken.

Certificatie

De vraag is vervolgens hoe de houder kan aantonen dat zijn afscheider aan de hiervoor aangegeven voorwaarden voldoet. Lid 3 van voorschrift 5.8 biedt daarvoor een oplossing: indien de afscheider is gecertificeerd op grond van een BRL (beoordelingsrichtlijn) die is genoemd in een ministeriële regeling en voorzien van een bij ministeriële regeling aangegeven merkteken, voldoen afscheider en slibvangput altijd aan de voorwaarden.

De ministeriële regelingen waarvan hierboven sprake is, zijn gebundeld in één ministeriële regeling: de Regeling slibvangputten en vet- of olieafscheimers (Staatscourant nr. 185, 26 september 1997). Het genoemde merkteken is het KOMO-keurmerk. Het Besluit herstelrichtingen motorvoertuigen biedt impliciet ook de mogelijkheid op een andere manier aan te tonen dat de afscheider aan de voorwaarden voldoet. Het besluit geeft verder niet aan hoe dit moet gebeuren, wat betekent dat dit ter beoordeling van het bevoegd gezag is. Eén leverancier van afscheiders heeft een methode ontwikkeld om zonder eerdergenoemde certificering toch aan te tonen dat de afscheider voldoet aan de gestelde voorwaarden. Die methode bestaat kortweg uit een milieugevolgschadeverzekering van 20 jaar voor de geleverde afscheider en slibvangput.

Overleggroep afvalwater

Deze laatste methode is voorgelegd aan de Overleggroep afvalwater Wm, waarin ook het ministerie van VROM is vertegenwoordigd. De overleggroep kon met deze aanpak instemmen, al blijft de uiteindelijke beoordeling van de afscheider bij het bevoegd gezag liggen.

Een mededeling dat de betreffende afscheiders zijn goedgekeurd door het ministerie van VROM en het bevoegd gezag gaat te ver: de enige afscheiders die door VROM en het bevoegd gezag zijn goedgekeurd zijn afscheiders die zijn gecertificeerd conform de Regeling slibvangputten en vet- of olieafscheimers, omdat deze regeling in de wet is verankerd.

KWS 2000

KWS na het jaar 2000

Met rasse schreden nadert 2000, het jaar van afronding voor het project KWS 2000, dat in 1988 van start ging. De definitieve einddatum is 31 december 2000. Daarna zal worden onderzocht in hoeverre de doelstellingen zijn gehaald. Maar wat gebeurt er verder? Is er nog KWS na 2000?

Natuurlijk zal er ook in de nieuwe eeuw beleid zijn dat zich richt op het terugdringen van de emissies van vluchtige organische stoffen (VOS). Op dit moment wordt hard gewerkt aan de vormgeving van dat beleid. De volgende factoren spelen daarbij een belangrijke rol:

- de wens om het huidige KWS 2000-beleid en de afgesproken maatregelen ook na 2000 vast te leggen
- de scherpe VOS-reductiedoelstelling voor 2010 die in het NMP3 staat
- de Europese regelgeving op het gebied van VOS-emissies
- ander reductiebeleid VOS-emissies.

Hieronder worden deze vier factoren nader toegelicht.

KWS-afspraken na 2000

Om er voor te zorgen dat de afspraken die in het kader van KWS 2000 zijn gemaakt behouden blijven, zullen ze in andere beleidsinstrumenten worden vastgelegd. Het ministerie van VROM wil een groot deel van de maatregelen opnemen in de Nederlandse emissie Richtlijnen (NeR). Maar omdat beide instrumenten van karakter verschillen, is het voor een goede inpassing van de KWS 2000-afspraken nodig om de NeR op een aantal punten te veranderen. Een werkgroep met vertegenwoordigers van de belangrijkste partijen treft in het kader van het project 'Actualisatie NeR' voorbereidingen voor het opnemen van KWS 2000-maatregelen in de NeR. Het streven is dit proces af te ronden voor 1 januari 2001.

De afspraken uit KWS 2000 worden ook opgenomen in bestaande en toekomstige werkboeken in het kader van het doelgroepbeleid industrie. Voor overleg over het vastleggen en implementeren van maatregelen is het bedrijfstakoverleg ingesteld, bijvoorbeeld voor de grafische industrie en de metaalektro.

VOS-reductie in NMP3

In het NMP3 is voor het jaar 2010 een VOS-reductiedoelstelling opgenomen van 80% ten opzichte van de emissies in 1980.

Dit percentage geldt, net als bij de doelstelling uit KWS 2000, voor het totaal en niet voor elk bedrijf afzonderlijk. Het ministerie van VROM is van plan om samen met het bedrijfsleven een onderzoek te starten naar het VOS-reductiepotentieel. Dat onderzoek moet de VOS-reductiemogelijkheden en de bijbehorende kosten in kaart brengen. De doelstelling uit het NMP3 geldt als richtpunt voor het onderzoek.

De Spijkenissebrug, voor een deel behandeld met VOS-arme verf (foto: VOM)

Internationale wetgeving

In het voorjaar van 1999 wordt de Europese oplosmiddelenrichtlijn (EU-VOS-richtlijn) definitief vastgesteld. Nederland moet deze richtlijn in eigen wetgeving implementeren. Waarschijnlijk zal dit gebeuren door middel van een amvb.

De EU-VOS-richtlijn geeft voor een aantal sectoren emissie-eisen waaraan individuele bedrijven moeten voldoen. Een bedrijf heeft daarnaast de mogelijkheid om door middel van een zogeheten reductieprogramma brongerichte maatregelen te treffen. Als voor zo'n programma wordt gekozen, moet het bedrijf wel aantonen dat dezelfde VOS-reductie wordt gerealiseerd als zou worden behaald bij het recht-

streeks voldoen aan de emissie-eisen. De EU-VOS-richtlijn biedt daarnaast de mogelijkheid om aanvullend nationaal beleid te formuleren. De NeR lijkt hiervoor op dit moment het meest geschikte instrument.

Raakvlakken met ander beleid

Het VOS-beleid na 2000 zal aansluiten bij beleid dat vanuit andere invalshoeken wordt geformuleerd. Een voorbeeld hiervan is het beleid voor bestrijding van het Organisch Psychosyndroom (OPS), dat het ministerie van Sociale Zaken en Werkgelegenheid ontwikkelt. In dat kader wordt voor een groot aantal oplosmiddelrijke producten en toepassingen een vervangingsplicht ingevoerd.

Het vervolg

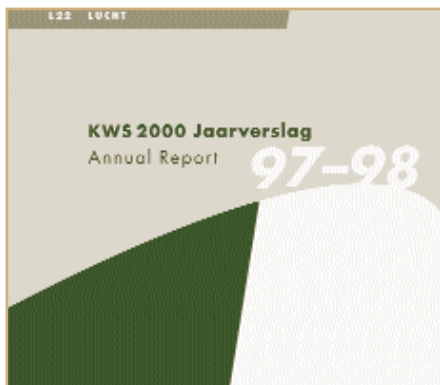
Om de totstandkoming van het VOS-beleid na 2000 in goede banen te leiden, heeft het ministerie van VROM een project Toekomstig VOS-beleid opgezet. In dat kader zijn voor de volgende onderwerpen werkgroepen geformeerd: KWS 2000 in de NeR, implementatie EU-VOS-richtlijn en onderzoek VOS-reductiepotentieel. InfoMil levert zowel een ondersteunende als inhoudelijke bijdrage aan de werkgroepen.

Wij houden u via de InfoMil Nieuwsbrief op de hoogte van voortgang en resultaten van het project.

■

KWS 2000

KWS-jaarverslag '97-'98

Het jaarverslag KWS 2000 1997-'98 is klaar. Het bevat cijfers over de voortgang van de VOS-emissiereductie en de implementatie van maatregelen tot en met 1997. Daarnaast komen activiteiten en ontwikkelingen binnen KWS 2000 tot medio 1998 aan de orde. Uit het jaarverslag blijkt dat het tempo van de emissiedaling in 1997 hoger lag dan in 1996, maar lager dan in de jaren daarvoor.

De totale emissiereductie over de afgelopen vijf jaar bedroeg 55 kton, en daarvan is zo'n 10 kton in 1997 bereikt. In de drie jaren na 1997 moet nog een emissiereductie van bijna 60 kton worden behaald. Daar moet bij worden aangetekend dat de implementatietermijn van de meeste maatregelen doorloopt tot het jaar 2000. Als deze maatregelen inderdaad nog getroffen worden, leidt dat tot een significante verdere daling van de VOS-emissie.

Verf en grafische industrie

Binnen de broncategorie Verf is de emissiereductie groter dan over het jaar 1996, ondanks een toename van het totale verfverbruik in 1997. De sectoren bouw, doe het zelf, industrie en staal conservering dragen het sterkst bij aan de daling. Die is vooral het gevolg van een lager gemiddeld VOS-gehalte in de gebruikte lakken. Binnen de broncategorie Grafische industrie is nog een sterke daling te verwachten. De verpakkingsdrukkerijen moeten namelijk maatregelen treffen om hun VOS-emissies terug te dringen.

Het jaarverslag is onlangs verzonden aan gemeenten en andere belanghebbenden. Het is verkrijgbaar bij InfoMil.

Energie

Ook provincies lopen warm voor energie cursus

Sinds april 1998 trekt InfoMil het land door met een tweedaagse basiscursus 'Energie in de milieuvergunning', die in samenwerking met Novem is opgezet. Doelgroep is het bevoegd gezag, maar in de praktijk hebben bijna alleen nog gemeenten de cursus gevolgd. Nu beginnen ook de provincies interesse te tonen.

In 1996 werd de huidige aanpak van energie in de milieuvergunning geëvalueerd. Daaruit bleek dat het opnemen van energievoorschriften in de vergunning stagneerde door onbekendheid met de aanpak, gebrek aan technische kennis en de vrees om een bedrijf onredelijke eisen op te leggen. De informatiebladen brachten hierin weinig verandering, jurisprudentie ontbrak en het bevoegd gezag bleef aan de veilige kant.

Maar dit beeld verandert. Recente jurisprudentie neemt de energiecirculaire en voorlopige handleiding van InfoMil als uitgangspunt, erkent de informatiebladen als leidraad en vult de contouren van redelijkheid nader in.

De energie cursus geeft een aanzet bij het oplossen van beide andere knelpunten. Het doel is de ambtenaar meer gevoel voor energieaspecten te geven, zodat hij besparingsopties kan signaleren, bedrijven kan motiveren en een doordachte energieparagraaf in de vergunning kan opnemen.

Energietheorie in de praktijk (foto: Meijer Energie- & Milieumanagement, Den Haag)

Momenteel zijn veertig cursussen gegeven die 600 gemeenteambtenaren hebben bereikt, verspreid over 250 grote en kleine gemeenten en regio's door het hele land. De waardering voor de cursus is hoog en velen gaan daarna direct zelf met energie aan de slag.

Inmiddels worden de eerste groepen alweer opnieuw bezocht, zodat ze verslag kunnen doen van hun ervaringen na een klein jaar.

Tot voor kort was de belangstelling vanuit de provincies gering, maar nu groeit daar de interesse. Zo zijn in Noord-Brabant vier op maat gesneden cursussen gegeven. Provincies die belangstelling hebben, kunnen zich aanmelden bij InfoMil. Ook gemeenteambtenaren kunnen zich nog steeds aanmelden voor de cursus. In elk geval worden er nog twee niet-regio-gebonden cursussen gegeven op 22 en 23 september en op 13 en 14 oktober in Utrecht. Vertegenwoordigers van het bevoegd gezag kunnen zich daarvoor opgeven bij InfoMil.

Brochure MJA-advies

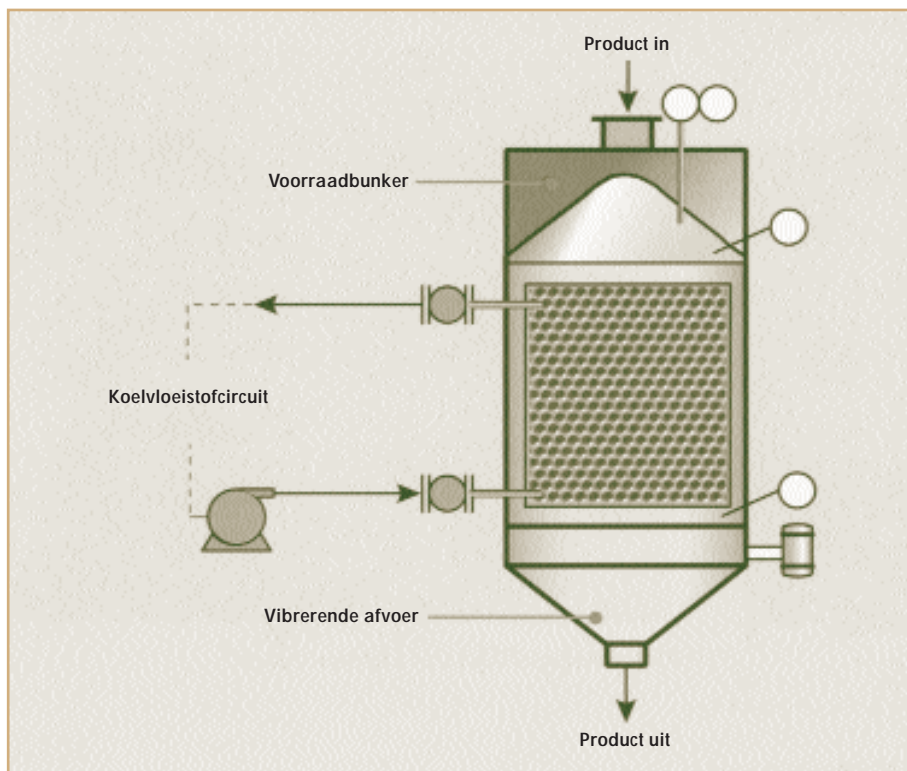
Wanneer een bedrijf deelneemt aan een meerjarenafpraak (MJA) voor energiebesparing wordt de energieparagraaf in de milieuvergunning voor dat bedrijf gebaseerd op twee zaken: het bedrijfsenergieplan en het advies van Novem daarover. Novem heeft een brochure uitgebracht waarin wordt aangegeven hoe dit advies kan worden aangevraagd en hoe het tot stand komt. De gratis brochure *Energie in de milieuvergunning van MJA-bedrijven efficiënt via Novem MJA-advies* is bedoeld voor bedrijf en vergunningverlener. Bestellen: Novem, tel. (046) 420 22 50, bestelnummer DV3.2.17. De brochure maakt overigens al deel uit van de cursusmap.

Rectificatie

Leidraad bij de Energie cursus is de circulaire *Energie in de milieuvergunning*. In InfoMil Nieuwsbrief 12 is ten onrechte vermeld dat overwogen werd om hiervan een voorpublicatie te geven. De circulaire wordt als één geheel uitgebracht. De stand van zaken vindt u op de InfoMil-homepage.

Bulkkoeling zonder emissies

Wij houden u in deze rubriek graag op de hoogte van nieuwe emissiebeperkende technieken. In deze tweede aflevering staat de platenkoeler centraal, een apparaat dat koelt zonder stofemissies. De eerste aflevering verscheen in Nieuwsbrief 11.

Schema platenkoeler

Toen bij DSM Agro in IJmuiden een koeltrommel aan vervanging toe was, overwoog de directie een platenkoeler aan te schaffen. In de trommel werden kunstmestkorrels afgekoeld van zo'n 120 naar 30° C. De platenkoeler leek een goed alternatief omdat hij behalve koelen ook de stofemissie tot nul kon reduceren. Na een test werd inderdaad voor de platenkoeler gekozen. Dat ging niet helemaal zonder kinderziekten, volgens de heer Oosterling van DSM: "De forse afkoeling veroorzaakte condensatie, waardoor de korrels dreigden te verkleven. De problemen zijn overwonnen door in de stroom kunstmestkorrels een kleine hoeveelheid droge lucht te injecteren en te zorgen dat de korrels goed blijven doorstromen." Bij het omschreven afkoeltraject kan het apparaat zo'n 35 ton per uur aan; de korrels hebben een doorlooptijd van ongeveer een half uur. Inmiddels wordt overwogen om ook in een andere sectie van de fabriek een platenkoeler te installeren, wat nog een bespa-

ring van tonnen stofemissie zou opleveren. De energiebesparing is relatief beperkt geweest.

Indirecte koeling

De platenkoeler is een warmtewisselaar waarin bulkstromen van korrels in tegenstroom worden gekoeld. De korrels stromen dankzij de zwaartekracht langs verticale holle platen met daarin water of olie als koelvloeistof, die wordt rondgepompt

door een circuit met een warmtewisselaar. Omdat koelvloeistof en product niet met elkaar in contact komen, wordt dit proces indirecte koeling genoemd.

Het grote voordeel van de platenkoeler ten opzichte van de conventionele luchtkoeler is dat stofdeeltjes niet langer door de koellucht worden meegenomen; de stofemissie is teruggebracht tot nul. Ook eventuele geurcomponenten worden niet meer met de koellucht geëmitteerd. Doordat het apparaat de korrels 'voorzichtig' koelt, ontstaat geen extra stof. De warmte die aan het product onttrokken wordt, kan worden hergebruikt. Het apparaat produceert geen geluid en neemt weinig plaats in.

Leverancier

De platenkoeler is ontwikkeld in Canada. Hij wordt over de hele wereld in de kunstmestindustrie al veel toegepast, en daarnaast in de kunststofindustrie voor het koelen van granulaat. Mogelijk kan de platenkoeler ook in de mengvoeder-, suiker- en zoutindustrie worden gebruikt. Bij mengvoeder is de beperking van geuroverlast gunstig, voor de suikerindustrie zijn het voorkomen van productdegradatie en van explosieve mengsels van suiker en lucht nog extra voordelen.

De heer Boeyink, leverancier: "Wanneer een klant ons benadert voor het koelen of verwarmen van bulkstromen, plaatsen wij een testopstelling. We kunnen dan op kleine schaal onderzoeken wat de invloed op het product is. Als de proef gunstig uitpakt, kunnen wij een apparaat op maat leveren."

Voor nadere informatie kunt u contact opnemen met de NeR-sectie van InfoMil.

De platenkoeler in trefwoorden (volgens opgave van de leverancier)

Werkingsprincipe	indirecte koeling met water of olie
Toepassingsgebied	koelen van vaste stoffen in korrels; korrelgrootte max. 8 mm
Beoogd doel	beperking stofemissie en geur
Praktijktoeepassingen	kunstmest-, kunststoffenindustrie, onderzoek loopt in mengvoeder-, zout- en suikerindustrie
Investeringskosten	
[bij 15 ton/uur]	circa f 300.000,-
Energieverbruik	techniek levert energie in de vorm van warmte
Water/grondstoffenverbruik	geen
Afvalproductie	geen
Bijzonderheden	eenvoudig te bedienen en compact (ruimtebesparend t.o.v. luchtkoeling)

NeR

Workshop geurbeleid

InfoMil wil najaar 1999 workshops organiseren over de uitvoering van het geurbeleid. De bijeenkomsten zijn bedoeld voor vergunningverleners die te maken hebben met stankproblematiek en al enige kennis hebben van de achtergronden daarvan. De workshops bouwen voort op de voorlichtingsbijeenkomsten over KWS 2000 en NeR die in 1997 en '98 zijn gehouden.

Tijdens de workshop willen we ingaan op specifieke aspecten van geur voor de vergunningverlener, zoals het vaststellen van het acceptabele hinderniveau, het rekenen met geurconcentraties, het uitvoeren van verspreidingsberekeningen, de verschillende methodes om geurhinder te kwantificeren, het ontwikkelen van een lokaal geurbeleid en de relatie met de ruimtelijke ordening. Medewerkers van overheidsinstanties, adviesbureaus en InfoMil verzorgen inleidingen en aan praktijkvoorbeelden wordt veel tijd besteed. Van

de deelnemers wordt een actieve inbreng verwacht.

Aantal en plaats van de bijeenkomsten hangen af van de belangstelling. Wilt u meedenken over de opzet en inhoud van de workshops, of bent u bereid een inleiding te verzorgen of een casus te presenteren, dan kunt u contact opnemen met de NeR-sectie van InfoMil. Heeft u als deelnemer belangstelling voor een workshop geur, laat dat dan per fax weten aan InfoMil (070) 363 33 33.

Stand der techniek/ALARA

Milieu-informatie-documenten

Wist u dat u met het gebruik van de branchegerichte milieu-informatiedocumenten van InfoMil:

- in één oogopslag een overzicht heeft van alle milieuaspecten van een bedrijf?
- snel inzicht heeft in de processtappen van een bedrijf?
- kunt onderscheiden welke milieuaspecten bij welke processtappen optreden?
- te weten komt welke milieuaspecten voor een bedrijf relevant zijn en welke minder relevant?
- een actueel overzicht van mogelijke milieumaatregelen te zien krijgt?
- een prima hulpmiddel in handen heeft voor vergunningverlening en bedrijfscontrolebezoeken?
- soepeler overleg kan voeren met bedrijven, omdat u beter beslagen ten ijs komt?
- tijd kan besparen?
- ook een bedrijf blij kan maken met zo'n milieu-informatiedocument?

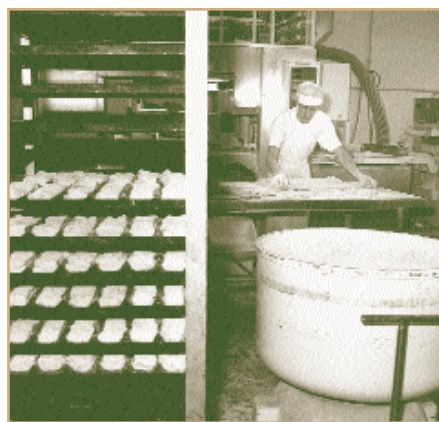
InfoMil heeft inmiddels vier milieu-informatiedocumenten uitgegeven:

T01 Hout- en Meubelindustrie (derde versie, oktober 1998)

T02 Kunststofverwerkende industrie (tweede versie, november 1998)

T03 Mengvoederindustrie (eerste versie, november 1998)

T04 Meelfabrieken (eerste versie, maart 1999)

(Foto: Laura van der Sleesen, OvR)

Het eerstvolgende milieu-informatiedocument gaat over brood- en banketbakkerijen.

Externe veiligheid

BRZO-1999: pas deze zomer

Het Besluit risico's zware ongevallen treedt waarschijnlijk pas juni 1999 in werking. Daarom is ook de naam van het besluit veranderd van BRZO-1998 in BRZO-1999.

(Foto: VOM)

BRZO-1999 vormt de kern van de Nederlandse implementatie van de herziene Europese Sevesorichtlijn (Seveso II).

Termijnen

De meeste termijnen schuiven samen met de invoeringsdatum op. Voor de kennisgeving, het PBZO-document (PBZO: preventiebeleid zware ongevallen) en het veiligheidsbeheersysteem blijft een termijn gelden van een jaar na inwerkingtreding van het BRZO-1999.

Voor bestaande inrichtingen die onder het nieuwe besluit (veiligheids)rapportageplichtig worden, gaan bovendien nog de volgende termijnen gelden:

- de stoffenlijst moet direct na invoering van het besluit beschikbaar zijn
- inrichtingen die op grond van het huidige BRZO EVR- en/of AVR-plichtig zijn, moeten hun interne noodplan twee jaar na invoering van het besluit beschikbaar hebben en hun veiligheidsrapport op uiterlijk 3 februari 2001
- inrichtingen die nog niet EVR- en/of AVR-plichtig waren, moeten hun interne noodplan drie jaar na inwerkingtreding van het BRZO-1999 beschikbaar hebben en het veiligheidsrapport op 3 februari 2002.

De termijnen voor het veiligheidsrapport zijn ongewijzigd gebleven om ze in overeenstemming te houden met de Seveso II-richtlijn. Omdat niet alle termijnen opschuiven, is het raadzaam de voorbereiding op het BRZO-1999 niet door de invoeringsdatum te laten beïnvloeden.

Nadere informatie: Ministerie van VROM, Bauke de Boer, telefoon (070) 339 47 25, e-mail DeBoer@DSVS.DGM.minvrom.nl.

Landbouw

Koeldeksysteem en vergunning

In groen-labelstallen met een koeldeksysteem wordt de ammoniakemissie beperkt door de mest te koelen. Het systeem houdt de emissie onder de drempelwaarde, maar omdat er grondwater voor gebruikt wordt, is bij de vergunningverlening een ontheffing vereist. Soms is daarnaast een vergunning nodig op grond van de Grondwaterwet.

Het koeldeksysteem (BB. 96.04.035) werkt met opgepompt grondwater als koelvloeistof. Het water wordt rondgeleid door de koelelementen en weer teruggebracht in de bodem. Het bevoegd gezag moet voor deze activiteit in de milieuvergunning een ontheffing van het verbod uit het Lozingenbesluit bodembescherming opnemen. Daarnaast valt het procédé onder de werkingssfeer van de Grondwaterwet. Of de boer ook een vergunning op grond van de Grondwaterwet nodig heeft, is meestal afhankelijk van een provinciale verordening.

Lozingenbesluit bodembescherming

Artikel 24, eerste lid uit het Lozingenbesluit bodembescherming (Stb. 649 1997) luidt als volgt: "Het is verboden een lozing van

koelwater in de bodem uit te voeren." Het bevoegd gezag kan echter in de vergunning bepalen dat een lozing in de bodem binnen een inrichting in de zin van de Wm wordt toegestaan voor hooguit tien jaar. Aan de ontheffing van het verbod uit het Lozingenbesluit zijn enkele voorwaarden verbonden. Het koelwater moet weer in de grondwaterlaag geïnjecteerd worden waar het vandaan komt, het temperatuurverschil met het ingenomen water mag niet meer dan 3° C zijn en aan het koelwater mogen geen stoffen toegevoegd zijn. Deze voorwaarden, die in de milieuvergunning moeten worden opgenomen, volgen uit de circulaire Voorlopige richtlijnen voor het bevoegd gezag ten aanzien van agrarische afvalwaterlozingen (Stc. 60, 1997).

Als aan de voorwaarden is voldaan, zijn geen nadelige gevolgen te verwachten voor de grondwater- en bodemkwaliteit. In bijlage I van het Lozingenbesluit staat welke gegevens nodig zijn bij de aanvraag voor ontheffing.

Grondwaterwet

Artikel 14 van de Grondwaterwet (Stb. 268 1995) verbiedt het onttrekken van grondwater, tenzij hiervoor door de Gedeputeerde Staten van de betreffende provincie een vergunning verleend is. Artikel 15 van de Grondwaterwet bepaalt dat het verbod niet geldt voor het onttrekken van grondwater in de door Provinciale Staten bij verordening (de provinciale verordening waterhuishouding) aangewezen gevallen. De aanwijzing kan niet gelden wanneer de te onttrekken hoeveelheid grondwater meer dan 10 m³ per uur beloopt. Het verdient dan ook aanbeveling om in voorkomende gevallen contact op te nemen met de provincie.

Afval- en emissiepreventie

Speciale uitgave

Begin maart verscheen een speciale uitgave van de Nieuwsbrief onder de titel *Afval- en emissiepreventie: beleid en praktijk*. De special is een initiatief van de portefeuillehouders van VROM, IPO en VNG en primair gericht op bestuurders, om hen te attenderen op het belang van preventie binnen het milieubeleid. Reden voor de publicatie is dat het bevorderen van preventie een belangrijke taak van het bevoegd gezag is, maar nog te vaak als een extraatje beschouwd wordt. Het persoonlijke enthousiasme van de individuele ambtenaar is sterk bepalend voor het resultaat, maar die moet steun krijgen vanuit het bestuur. Uit deze preventiespecial blijkt duidelijk dat preventie een volwaardige plaats verdient in het milieubeleid.

Projectenoverzicht

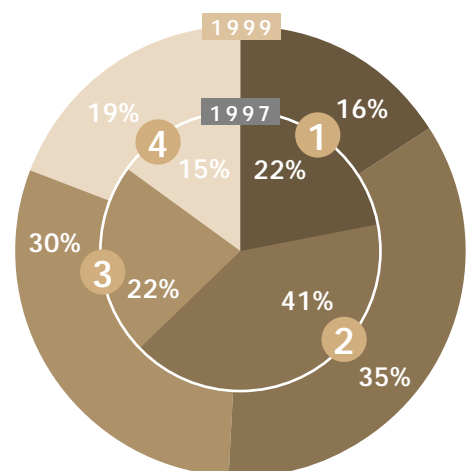
Vanaf april te bestellen: de *Inventarisatie van preventieprojecten in bedrijven: praktijkervaringen met het stimuleren en reguleren van afval- en emissiepreventie*. In dit

overzicht vindt u de belangrijkste gegevens van meer dan vierhonderd preventieprojecten, overzichtelijk gerangschikt en door zoekregisters verder toegankelijk gemaakt. Op verzoek kunnen we u een selectie uit het projectenbestand sturen die voor u relevant is. De inventarisatie wordt u gratis toegezonden wanneer u uw adresgegevens faxt naar InfoMil, onder vermelding van 'Projectenoverzicht afval- en emissiepreventie'.

Schoner produceren

Steeds meer bedrijven werken schoner. Dat blijkt uit de meting die VROM, EZ en het IPO hebben laten uitvoeren in het kader van het programma Schoner produceren. Sinds de nulmeting in 1997 is duidelijk een positieve verschuiving te constateren, zoals de bijgaande figuur laat zien. Bijna 80% van de bedrijven met meer dan vijftig werknemers werkt aan Schoner produceren, de helft treft concrete milieumaatregelen. Grote bedrijven liggen nog steeds voor, maar de kleine rukken op. Als grootste voordeel noemen de bedrijven de verbeterde arbeidsomstandigheden,

gevolgd door afval- en emissiereductie en imagoverbetering. De meest genoemde maatregelen betreffen grondstofkeuze, energiegebruik en methode van werken. Het rapport *Schoner produceren in Nederland, eerste vervolgmeting* is verkrijgbaar bij het distributiecentrum VROM, tel. (0900) 80 52.

Schoner produceren: de fasen waarin bedrijven verkeren tijdens de nulmeting (1997) en de eerste vervolgmeting (1999).

1. Non-interessefase; 2. Interessefase; 3. Implementatiefase; 4. 'Routinizing'fase.

Bees/NO_x

Keurmerk branders

Wanneer een bedrijf een nieuwe ketel wil aanschaffen of een brander vervangen, kan het in bepaalde gevallen kiezen voor branders met een QA Low NO_x-keurmerk. Ketels met deze branders worden geacht aan de eisen uit het Bees B te voldoen.

Voor ketelinstallaties met QA Low NO_x-branders vervalt de meetverplichting als ze voldoen aan de volgende voorwaarden:

- aardgasgestookt
- een thermisch vermogen van maximaal 7,5 MW
- uitsluitend gebruikt om water en/of stoom te verhitten
- een werkdruk van maximaal 1 MPa
- geen toepassing luchtvoorverwarming.

Een actuele lijst met QA Low NO_x-branders is te vinden op de website van InfoMil. Ook voor aardgasgestookte zuigermotoren met het keurmerk vervalt de meetverplichting, maar tot op heden zijn die nog niet op de markt.

Bees B digitaal

Het ondersteuningsprogramma Bees B digitaal is inmiddels beschikbaar en voor iedereen te raadplegen. Programma en handleiding kunnen worden gedownload vanaf de InfoMil-website: www.infomil.nl.

Verschenen

Afval- en emissiepreventie

A14 *Inventarisatie van preventieprojecten in bedrijven*

Technologie: SdT/ALARA

T04 *Meelfabrieken*

KWS 2000

L22 *KWS 2000 Jaarverslag 97-98*

Regelgeving

R11 *Jurisprudentiebundel verruimde reikwijdte*

Milieujaarverslag

M01 *Basismodel overheidsverslag 1999 (ook in het Engels)*

Bodem

Bouwstoffenbesluit van kracht

Op 1 januari 1999 is het Bouwstoffenbesluit bodem en oppervlaktewater volledig in werking getreden. Het Bouwstoffenbesluit regelt onder welke voorwaarden steenachtige bouwstoffen (inclusief grond) mogen worden gebruikt, stelt eisen aan de kwaliteit van bouwstoffen en beschermt zo bodem en oppervlaktewater tegen verontreinigingen.

Tot 1 juli IPO-beleid

Het Bouwstoffenbesluit is gefaseerd in werking getreden. Sinds 1 juli 1996 is de eerste fase van het besluit van toepassing: de verwijderingsregels. Dit houdt in dat in een werk aangebrachte bouwmaterialen moeten worden verwijderd als het werk niet meer wordt onderhouden en zijn functie heeft verloren.

Op 1 januari zijn weliswaar de overige artikelen van het besluit in werking getreden, maar doordat er in het Bouwstoffenbesluit een overgangstermijn is opgenomen verandert er tot 1 juli 1999 nog niks; pas zes maanden na de inwerkingtreding worden de regels van toepassing. Tot 1 juli 1999 geldt nog het provinciaal interimbeleid zoals vastgelegd in de nota *Werken met secundaire grondstoffen*.

Vrijstellingen in voorbereiding

Momenteel worden twee regelingen voorbereid die vrijstelling geven van bepaalde elementen van het Bouwstoffenbesluit: de Vrijstellingsregeling grondverzet en de Vrijstellingsregeling samenstellings- en immisiewaarden Bouwstoffenbesluit.

Vrijstellingsregeling grondverzet

De laatste jaren is het bodemsaneringsbeleid aan veranderingen onderhevig. Een belangrijk onderdeel van het nieuwe beleid is het onder voorwaarden toestaan van hergebruik van (licht) verontreinigde grond als bodem.

Deze nieuwe beleidslijn levert op een aantal punten spanningen op met het Bouwstoffenbesluit. De vrijstellingsregeling

is bedoeld om die spanningen weg te nemen. De regeling voorziet erin dat werken die als bodem beschouwd worden (bijvoorbeeld de ophoging van een woonwijk of de demping van een sloot) vrijgesteld kunnen worden van een aantal eisen van het Bouwstoffenbesluit, waaronder de verwijderplicht. De belangrijkste voorwaarden in deze vrijstellingsregeling zijn:

- de grond moet worden gebruikt op een bodem van vergelijkbare kwaliteit
- het moet gaan om een beheersgebied waarvoor de gemeente of provincie een bodemkwaliteitskaart heeft vastgesteld.

Vrijstellingsregeling samenstellings- en immisiewaarden Bouwstoffenbesluit

Op grond van onder meer het project 'Evaluatie hantering streefwaarden' en technische ontwikkelingen is besloten het Bouwstoffenbesluit op een aantal punten te wijzigen dan wel aan te vullen. De belangrijkste punten uit deze vrijstellingsregeling zijn de volgende:

- er komt een nieuwe toetsingsregel waardoor een geringe overschrijding van de samenstellingswaarden (voor schone grond) wordt toegestaan
- de correctiefactor voor het gehalte aan organische stof van de bodem vervalt voor de toetsing van PAK
- een aantal samenstellings- en immisiewaarden wordt aangepast.

De vrijstellingsregelingen treden in werking op 1 juli 1999, tegelijk met het van toepassing worden van het Bouwstoffenbesluit.

Milieujaarverslagen vanaf dit jaar verplicht

Op 1 januari is het Besluit milieuverslaglegging in werking getreden. Dat betekent dat zo'n 330 bedrijven vanaf nu wettelijk verplicht zijn om jaarlijks twee milieuverslagen af te leveren: een overheidsverslag en een publieksverslag. De nieuwe wet vraagt het nodige van bedrijven en bevoegd gezag, maar hij moet ook een einde maken aan de wirwar van verslagen en rapportages die in de loop der jaren is ontstaan. InfoMil en FO-Industrie zijn ingeschakeld om de invoering van de nieuwe regels te ondersteunen.

Vooral grote bedrijven krijgen te maken met het milieujaarverslag (foto: Thuring)

Overheidsverslag

In het overheidsverslag moeten bedrijven gedetailleerd beschrijven welke milieubelasting ze veroorzaken, welk milieubeleid ze voeren, hoe hun milieuzorgsysteem functioneert en welke maatregelen ze hebben genomen. In principe worden alle milieurapportages aan de overheid gebundeld in dit ene verslag. Het bevoegd gezag krijgt zo een optimaal overzicht, en de bedrijven zijn af van het grote aantal rapportages dat ze in het verleden moesten afleveren.

Het overheidsverslag is bestemd voor provincies, waterkwaliteitsbeheerders en een aantal andere overheden en milieuplanbureaus die een rol spelen bij de monitoring van milieugegevens. Rapporteren moet voor 1 april van elk jaar volgend op het verslagjaar, het bevoegd gezag moet het rapport voor 1 juni beoordelen.

Publieksverslag

Veel bedrijven zijn er de afgelopen jaren toe overgegaan om hun omgeving uitge-

breid te informeren over hun milieu-inspanningen. De chemische industrie bijvoorbeeld heeft daar een aanzienlijk beter imago mee opgebouwd. Het publieksverslag past in die gedragslijn. Het verslag is bedoeld voor de ondernemingsraad van het bedrijf en andere geïnteresseerden, zoals werknemers, aandeelhouders, relaties, omwonenden en maatschappelijke groeperingen.

Het maken van een publieksverslag is verplicht, alleen stelt de wet geen strikte eisen. Wel moet worden voldaan aan een aantal algemene voorwaarden, zoals nauwkeurigheid, betrouwbaarheid en begrijpelijkheid. Het publieksverslag moet beschikbaar zijn voor 1 juli van het jaar volgend op het verslagjaar.

In de andere artikelen op deze bladzijden vindt u antwoord op de meest gestelde vragen over het milieujaarverslag. Ook wordt ingegaan op de ondersteuning door InfoMil en FO-Industrie.

InfoMil: "Website gaat belangrijke rol spelen"

Het Informatiepunt Milieujaarverslaglegging is sinds 1 januari bij InfoMil ondergebracht. De eerste maand kwamen al tientallen verzoeken om informatie binnen, en meer dan vijftig inhoudelijke vragen.

Helpdeskcoördinator Claudia van Oosterhout: "De invoering van het besluit heeft blijkbaar het een en ander losgemaakt, al nam de stroom telefoontjes in februari iets af. Twee vragen sprongen er echt uit. Ten eerste willen veel mensen graag weten waar ze de voorlopige lijst kunnen krijgen van bedrijven die onder het besluit vallen. Die lijst is bij ons verkrijgbaar, maar je kunt hem vanaf april ook opvragen op de InfoMil-website."

Validatie

"Een andere veel gestelde vraag was hoe de validatie van de verstrekte gegevens plaatsvindt. Dat antwoord ligt wat ingewikkelder: omdat de bedrijven initiatief en verantwoordelijkheid moeten tonen bij het in kaart brengen van hun emissies, mag je van het bevoegd gezag verwachten dat het meet- en registratiesysteem van de inrichting nader wordt bekeken en het verslag gevalideerd. Maar wettelijk geregeld is dat niet. Van een validatieplicht is dus geen sprake.

Papierindustrie (foto: Reeken/Mason)

Tot slot wil ik nog opmerken dat op onze website vanaf 1 april uitvoerige informatie te vinden is over het Besluit milieuverslaglegging en het hoe en wat van de jaarlijkse rapportages. Als het goed is kunnen veel mensen met vragen dan met één druk op de knop het antwoord vinden."

Zeven vragen over het verslag

1. Welke bedrijven en overheden hebben met het milieuvorslag te maken?

De verslagplicht geldt voor zo'n 330 bedrijven met een relatief grote potentiële milieubelasting. Het gaat dan met name om de volgende branches: basismetaal, metaal- en elektrotechniek, chemie, rubber en kunststof, papier en karton, textiel en tapijt, voedingsmiddelen, luchthavens, olie- en steenkool, elektriciteitsproductie en afvalverwerking.

Provincies en waterkwaliteitsbeheerders (Rijkswaterstaat en de waterschappen) zijn voor de verslagplichtige bedrijven het bevoegd gezag. Zij hebben dus rechtstreeks met de verslaglegging te maken (zie ook vraag 7).

2. Hoe moet het verslag er uit zien?

Het overheidsverslag bevat in elk geval een beschrijvend en getalsmatig deel. Specifieke eisen voor het overheidsverslag zijn per branche uitgewerkt tot twaalf modellen; die modellen zijn volledig verwerkt in een Basismodel overheidsverslag 1999, verkrijgbaar bij FO-Industrie en InfoMil. Daarnaast zijn er nog vier modellen voor de convenant-bedrijfstukken chemie, basismetaal, papier en karton, en de zuivel. Het publieksverslag moet aan een aantal voorwaarden voldoen, maar is verder vormvrij.

3. Wanneer moet worden gerapporteerd?

Het overheidsverslag moet uiterlijk op 1 april volgend op het rapportagejaar in tweevoud worden ingediend bij de vergunningverleners voor Wm (provincie) en Wvo (Rijkswaterstaat of waterschap). Die geven voor 1 juni een oordeel over het verslag. Het publieksverslag moet uiterlijk op 1 juli volgend op het verslagjaar beschikbaar zijn. De eerste rapportages moeten plaatsvinden over het verslagjaar 1999.

4. Wat wordt op korte termijn van bedrijven en overheden verwacht?

Bedrijven en het bevoegd gezag Wm en Wvo doen er goed aan op korte termijn contact met elkaar op te nemen, om afspraken te maken over de stoffen die over 1999 gerapporteerd gaan worden en de wijze waarop de getallen tot stand komen.

5. Moeten alle stoffen worden gemeten?

Bedrijf en bevoegd gezag bepalen in onderling overleg of stoffen gemeten, geschat, berekend of geëxtrapoleerd moeten worden. Belangrijkste criteria zijn zorgvuldigheid en verifieerbaarheid. De bijlage over meten en registreren van het Basismodel overheidsverslag 1999 gaat daarop nader in.

6. Moet over alle stoffen worden gerapporteerd?

Nee. Er is een groslijst gemaakt met alle stoffen die voor de monitoring van de aangewezen bedrijfstakken relevant zijn. Daarvan is per bedrijfstak weer een selectie gemaakt. De groslijst (Stoffenlijst Besluit milieuvorslaglegging) is een bijlage bij het Basismodel overheidsverslag 1999.

7. Vervangt het overheidsverslag andere rapportages?

Ja, in principe moet op termijn volstaan kunnen worden met één overheidsverslag, plus het daarvan afgeleide publieksverslag. In de praktijk staan de MJA-rapportage en de CBS-milieukostenenquête nog los van het overheidsverslag. De inrichting moet met het bevoegd gezag overleggen op welke wijze het ene overheidsverslag de bestaande rapportageverplichtingen uit de vergunning kan vervangen. Uiterlijk op 1 januari 2004 moeten de vergunningen op dit punt zijn aangepast.

FO-Industrie: "Achter elk stofje zit een verhaal"

FO-Industrie is al een aantal jaren betrokken bij het stroomlijnen van milieuvorslaglegging en vervult een centrale rol in het doelgroepbeleid. Op basis van die expertise gaat FO-Industrie nu ook de invoering van de milieuvorslaglegging faciliteren.

FO-medewerker Peter Berger: "Een paar jaar geleden waren we intensief betrokken bij het project Integratie Milieuvorslaglegging in de chemie. Daar bleek dat sommige bedrijven per jaar wel 80 verschillende milieuvorslagleggingen moesten leveren. In reactie daarop heeft iemand toen geroepen: 'kan dat er niet één worden?' Dat leek onmogelijk, maar het is er toch van gekomen: een model-vragenlijst voor de chemie, waar in principe iedere monitoringsinstantie zijn gegevens uit kan halen. Om tot één vragenlijst te komen was en is veel overleg nodig. Er zijn in Nederland namelijk heel veel instanties die aan monitoring doen: CBS, TNO-Emissieregistratie, Novem, RIVM, RIZA, KWS 2000, LMA, IMA – en dan ben ik nog niet compleet."

Modellen

"FO-Industrie is betrokken bij het opstellen van modellen voor het overheidsverslag. Met alle geselecteerde bedrijfstakken is daarover in de tweede helft van 1998 overleg gevoerd. Voor de invoering van het nieuwe besluit wordt een begeleidingscommissie geformeerd, die FO-Industrie gaat faciliteren.

Tot onze taak behoort ook het verwerken van commentaar dat bij ons en InfoMil binnenkomt. Met die informatie kunnen we in de toekomst nieuwe, verbeterde versies opstellen. Dat wordt nog een hele uitdaging, want werkelijk achter ieder stofje zit een verhaal."

Meer informatie:

InfoMil Helpdesk, tel. (070) 361 05 75: alle vragen over het milieuvorslag.

InfoMil-website (www.infomil.nl) o.a. nieuws over milieuvorslaglegging.

FO-website (www.fo-industrie.nl) o.a. downloaden modellen milieuvorslag 1998 voor chemie, basismetaal, papier en karton, en zuivel.

Steunpunt Emissies RIZA, tel. (0320) 29 84 28: vragen over de relatie tussen overheidsverslag en Wvo.

Publicaties:

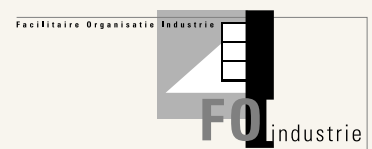
Basismodel overheidsverslag 1999, FO-Industrie en InfoMil. Bestellen: (070) 345 14 15 / 361 05 75.

Het milieuvorslag: een verplichte kans om te benutten, brochure VROM. Bestellen (0900) 80 52.

Checklist milieuvorslag, FNV. Bestellen: (030) 237 82 22.

Het publieksmilieuvorslag, VNO/NCW en de Stichting Natuur en Milieu. Bestellen: VNO/NCW (070) 349 02 75; SN&M (030) 233 13 28.

Rapporten kunt u opvragen bij FO-Industrie, tel. (070) 345 14 15. Voor vragen over de doelgroepconvenanten en milieuvorslaglegging kunt u contact opnemen met de InfoMil-helpdesk: tel. (070) 361 05 75.

Agenda

13-16 april

Ecotech Europe '99

Internationale vakbeurs voor afvalverwijdering, recycling en milieubeheer.

Jaarbeurs, Utrecht.

Informatie: (030) 295 59 11.

Bezoek ook onze

InfoMil-stand B 09.12.

25-27 mei

The world sustainable energy trade fair

's Werelds grootste handelsbeurs voor duurzame energie.

RAI, Amsterdam.

Informatie en aanmelding:

European Media Marketing Ltd.:

00 44 - 181 289 89 89.

27 mei en 22 juni

Cursus Luchtemissies bij vergunningverlening en handhaving:

toepassing in de praktijk

Eendaagse cursus, verzorgd door Haskoning en IWACO BV, met een gastspreker van InfoMil.

In het IWACO-laboratorium in Rotterdam wordt onder meer een meetopstelling gedemonstreerd en besproken.

Kosten: f 650,-.

Informatie en aanmelding:

E.P. Schenk, tel. (010) 286 53 58.

Colofon

Redactieadres Postbus 30732,
2500 GS Den Haag. Fax (070) 363 33 33.

Redactie en productie

Frans Brand, Dick van Teylingen

(: Netwerk voor communicatie, Rotterdam)

Coördinatie voor InfoMil Roselie Wijtenburg

Vormgeving Verhey & Associates, Rotterdam

Basisontwerp Conefrey/Koedam BNO,

Almere

Druk Macula, Boskoop

Oplage 7000 exemplaren

ISSN 1385 - 5492

De volgende Nieuwsbrief verschijnt in juni.
Overnemen met bronvermelding is toegestaan.

Vernieuwde website: www.infomil.nl

Vanaf nu is de vernieuwde website in de lucht. De opmaak is nieuw, de site heeft meer inhoud en het adres verwijst herkenbaarder naar InfoMil: www.infomil.nl. De website is ontwikkeld voor moderne browsers die Javascript volledig ondersteunen, zoals Netscape 3.x en MS Internet Explorer 4.x of recenter.

De vernieuwde opmaak van de site sluit aan bij de InfoMil-huisstijl. Bekend van onze publicaties zijn de kleuren blauw voor lucht, groen voor bodem, geel voor energie, rood voor preventie, etcetera. Elke knop geeft toegang tot het laatste nieuws over de betreffende thema's, met daaronder enkele trefwoorden. Ook de betrekkelijk 'verse' onderwerpen geluid en externe veiligheid hebben een knop gekregen, al is het aanbod van informatie hier nog gering.

Vergaarkak

Druk en divers bevolkt is het kamertje achter de knop 'overig': een vergaarkak van onderwerpen die niet onder een van de gekleurde knoppen thuishoren. U vindt hier bijvoorbeeld informatie over asbest, landbouw, technologie, milieuverslaggeving en de nieuwe amvb's. Van de 8.40 amvb's zijn onder meer de meest recente

tekst, de Informatiebladen en de meldingsformulieren op onze site te vinden. Het trefwoord Nieuws geeft – het woord zegt het al – nieuwtjes en de laatste Nieuwsbrief; Publicaties een overzicht van alle InfoMil documenten en onder Helpdesk worden per thema de meest actuele vragen behandeld.

PDF-bestanden

Nieuwsbrief, Informatiebladen, Meldingsformulieren en vrijwel alle (andere) InfoMil publicaties zijn als PDF-bestand opgenomen. Voor het lezen van dit bestandsformaat heeft u het (gratis) programma Acrobat Reader nodig. Dit programma vindt u vaak op CD-ROMs die bij computerbladen zijn bijgesloten; ook kunt u het van het internet downloaden. De site is zo opgezet dat vrijwel alles ook 'stand alone' (vanaf een intern netwerk of PC) te gebruiken is.

Wat is nieuw bij InfoMil?

InfoMil, het Informatiecentrum milieuvergunningen, is op de hoogte van milieubeleidsinstrumenten en de stand der techniek. InfoMil ondersteunt de uitvoering van het milieubeleid met een helpdesk, zorgt voor de publicatie en verspreiding van brochures en andere informatie en geeft praktijkgerichte instructiebijeenkomsten.

Sinds begin 1999 zijn bij InfoMil nieuwe aandachtsvelden ondergebracht:

- Bodem: naast NRB en ENBB nu ook het BOOT
- Elektromagnetische straling
- Milieujaarverslag.

InfoMil is een initiatief van VROM en Economische Zaken, in samenspraak met IPO en VNG. Het bureau is een zelfstandig onderdeel van Novem en Senter.